

**ФОРМА ТИПОВОГО ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОПЕРАТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ВІДНОСИНИ МІЖ ОСП (РДЦ) ТА ОСР ПІД ЧАС ЇХ
ВЗАЄМОДІЇ В СИСТЕМІ ДИСПЕТЧЕРСЬКОГО (ОПЕРАТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО)
УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник ОСП
_____/П. І. Б./
«__» _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник ОСР
_____/П. І. Б./
«__» _____ 20__ р.

**ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про оперативно-технологічні відносини між ОСП(РДЦ) та ОСР під час їх взаємодії
в системі диспетчерського (оперативно-технологічного) управління**

I. Загальні положення

1.1. Це Положення є невід'ємною частиною договору між ОСП та ОСР про надання послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління від «___» _____ 20__ р. № _____.

1.2. Це Положення встановлює порядок оперативно-технологічних відносин між РДЦ та ОСР в частині централізованого ОДУ режимами роботи електричних мереж ОСР, експлуатації обладнання, пристроїв РЗ і ПА, ЗДТУ, обчислювальної техніки та перспективного розвитку ОСР.

1.3. Це Положення складене на підставі Закону України «Про ринок електричної енергії», Кодексу системи передачі (КСП), статутів ОСП та ОСР.

1.4. У цьому Положенні скорочення вживаються у значеннях, наведених у Кодексі системи передачі.

II. Організація централізованого ОДУ електричними мережами ОСР.

2.1. Централізоване ОДУ електричними мережами ОСР у складі ОЕС України здійснюють відповідно до структури ОДУ, визначеною ОСП.

2.2. Функції РДЦ в частині ОДУ роботою ОСР у складі ОЕС України.

2.2.1. Цілодобове оперативно-диспетчерське управління електричною мережею ОСР, об'єкти диспетчеризації якої знаходяться в оперативному віданні (стан і режим роботи яких впливають на режим роботи енергосистеми у цілому, а також настроювання ПА) ЧД РДЦ згідно з вимогами ГКД 34.20.507 «Технічна експлуатація електричних станцій і мереж. Правила», чинних нормативно-технічних документів, інструкцій і положень ОСП та РДЦ з оперативно-диспетчерського управління ОЕС України. Перелік цих об'єктів диспетчеризації є невід'ємним додатком до Положень про оперативно-технологічні взаємовідносини між регіональними філіями ОСР та РДЦ.

Оперативне управління (відання) електричною мережею ОСР здійснює ЧД РДЦ через чергового диспетчера ОСР (далі - ЧД ОСР) шляхом подання диспетчерських розпоряджень та команд ЧД ОСР.

Розпорядження ЧД РДЦ мають виконуватись ЧД ОСР негайно.

ЧД ОСР несе відповідальність за невиконання або зволікання з виконанням розпоряджень ЧД РДЦ, а ЧД РДЦ несе відповідальність за обґрунтованість оперативних розпоряджень.

Забороняється виконання розпоряджень, пов'язаних із загрозою життю людей, а також тих, що можуть привести до виходу з ладу устаткування, втрати живлення власних потреб електростанцій, підстанцій, відключення особливо важливих споживачів.

Про відмову виконати одержане розпорядження ЧД РДЦ, за наявності обґрунтованих причин, ЧД ОСР повинен негайно повідомити ЧД РДЦ, що віддав розпорядження, з обґрунтуванням свого рішення, а також свого безпосереднього керівника.

У разі необхідності, за ініціативи РДЦ або ОСР, такі випадки повинна розслідувати комісія в складі представників РДЦ, ОСР і Держенергонагляду, яка приймає рішення про подальший допуск до роботи оперативного персоналу, що порушив оперативну дисципліну.

ЧД РДЦ має право ставити вимогу про заміну ЧД ОСР, що порушив оперативну дисципліну.

2.2.2. Контроль за виконанням визначених у встановленому порядку Міненерговугілля України режимів електроспоживання ОСР та вжиття заходів щодо їх виконання, у тому числі щодо примусового зниження споживання електроенергії шляхом застосування графіків обмежень споживання електричної енергії та потужності, графіків аварійних відключень споживачів та здійснення комплексу інших заходів відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів Міненерговугілля України і відповідних положень та інструкцій ОСП.

2.2.3. Введення графіків обмеження споживання електроенергії та потужності, графіків відключення і застосування протиаварійних систем зниження електроспоживання виконувати відповідно до вимог Інструкції про складання та застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження енергоспоживання, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 23.11.2006 № 456, та ГКД 34.35.511-2002 "Правила підключення електроустановок споживачів до спеціальної автоматики відключення навантаження (САВН)" (зі змінами).

Введення графіків погодинних відключень виконувати відповідно до вимог Інструкції про складання і застосування графіків погодинного відключення електроенергії (в чинній редакції).

У разі відмови ЧД ОСР виконати команду про введення графіків відключення, ЧД РДЦ самостійно, попередивши ЧД ОСР, відключає задіяні в графіках відключення приєднання ОСР, що знаходяться на ПС, які належать ОСП, і письмово ставить до відома про цей випадок ОСП та державну інспекцію з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії. У цьому разі ЧД РДЦ не несе відповідальності за наслідки цих відключень.

2.2.4. Контроль за підтриманням навантажень в електромережах напругою 150, 110 кВ, що знаходяться в оперативному віданні ЧД РДЦ, у нормально допустимих, у тому числі і в аварійно-допустимих межах.

2.2.5. Прийом та розгляд оперативних заявок на виведення в ремонт обладнання, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.2.6. Керівництво діями безпосередньо підпорядкованого оперативного персоналу під час виконання операцій на обладнанні, що знаходиться в оперативному управлінні чи віданні ЧД РДЦ.

2.2.7. Контроль за станом основного обладнання і пристроїв, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.2.8. Своєчасне надання оперативному персоналу ОСР інформації про стан і режими роботи обладнання електромереж напругою 220 кВ і вище, що впливають на надійність електропостачання споживачів ОСР.

2.2.9. Координація дій безпосередньо підпорядкованого оперативного персоналу при виконанні перемикань на обладнанні та пристроях РЗ та ПА, телемеханіки (ТМ), ЗДТУ, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.2.10. Погодження програм введення в дію нового обладнання ОСР, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, управління пуском (включенням) його в роботу відповідно до оперативного підпорядкування.

2.2.11. Взаємодія з ОСР у разі модернізації, заміни і введення нового обладнання, управління, моніторингу пристроїв РЗ та ПА, ЗДТУ, які передаються в оперативне управління чи відання ЧД РДЦ.

2.2.12. Загальне керівництво ліквідацією технологічних порушень на обладнанні ОСР, що знаходиться в оперативному віданні ЧД РДЦ.

2.2.13. Розроблення, своєчасний перегляд та коригування, надання у ОСР комплекту диспетчерських інструкцій і положень РДЦ щодо ОДУ роботою ОСР згідно з Додатком до цього Положення. Виконання вимог таких інструкцій і положень обов'язково для оперативного персоналу ОСР.

2.2.14. Щорічне подання до ОСР станом на 1 січня списків оперативного персоналу ОСП (РДЦ), який має право вести оперативні переговори, виконувати перемикання, приймати та передавати інформацію статистичного характеру відповідно до інструкцій, своєчасне повідомлення ОСР про всі зміни у складі цього персоналу.

2.2.15. Щорічне подання до ОСР станом на 1 січня списків персоналу РДЦ, що регулярно виконує роботи в електроустановках ОСР, із переліком наданих їм прав згідно з Правилами безпечної експлуатації електроустановок.

2.2.16. Щорічне надання до ОСР станом на 1 січня нормальної схеми електричних з'єднань РДЦ; надання 1 раз на 2 роки схеми нейтралей обмоток трансформаторів 110 кВ та вище регіону.

2.2.17. Участь у роботі комісії ОСР з розслідування технологічних порушень обладнання ОСР представників РДЦ (за згодою).

2.2.18. Погодження схем ОДУ ОСР у частині взаємодії з РДЦ. Участь (за необхідністю) в атестації новостворених або реконструйованих ДП ОСР.

2.2.19. Проведення роботи з оперативним персоналом ОСР відповідно до чинних розпорядчих документів.

2.2.20. Перевірка стану ОДУ в ОСР щодо забезпечення сталої і надійної роботи ОЕС України.

2.2.21. Проведення єдиної технічної політики в частині питань надійного та сталого функціонування ОЕС України, регламентованої чинними нормативно-правовими актами і нормативно-технічними документами Міненерговугілля України і ОСП, у тому числі, при вирішенні питань ОДУ.

2.2.22. Складання переліку обладнання ОСР, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.3. Функції ОСР у частині взаємовідносин з ОСП(РДЦ) з питань ОДУ.

2.3.1. Обов'язкова участь у селекторних нарадах за встановленим регламентом.

2.3.2. негайне виконання розпоряджень оперативного персоналу РДЦ в частині ОДУ обладнанням ОСР, що є в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.3.3. Виконання заходів щодо забезпечення додержання встановлених режимів електроспоживання. Відповідальність за додержання режимів електроспоживання несе керівництво та оперативний персонал ОСР.

2.3.4. Виконання розпоряджень ЧД РДЦ з примусового зниження електроспоживання та потужності (графіки обмежень, аварійних відключень тощо) на величину і в терміни, визначені ЧД РДЦ.

2.3.5. Подання ЧД РДЦ оперативної інформації про стан і режими роботи обладнання, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, у тому числі термінових повідомлень про всі порушення в роботі цього обладнання.

Подання інформації про всі порушення в роботі устаткування ОСР згідно з Регламентом оперативних повідомлень щодо порушень у роботі підприємств Міненергугілля України, а також, на запит ЧД РДЦ, оперативної інформації про стан і режими роботи обладнання ОСР.

2.3.6. Щорічне подання до РДЦ станом на 1 січня нормальних схем електромереж ОСР напругою 35 кВ і вище та схем з параметрами обладнання, даних про реконструкцію, зміну стану або умов роботи обладнання, пристроїв РЗ та ПА, ЗДТУ, ТМ, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, а також даних про введення в дію нового та реконструйованого обладнання ОСР напругою 150, 110 кВ.

2.3.7. Подання до РДЦ заявок на виведення в ремонт обладнання, що знаходиться у оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.3.8. Подання в РДЦ на погодження програм проведення випробувань устаткування при введенні в дію нового обладнання, а також введення в дію існуючого обладнання (в терміни, передбачені інструкціями), що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.3.9. Щорічне подання до ОСП(РДЦ) станом на 1 січня списків оперативного персоналу ОСР, який має право вести оперативні переговори, виконувати перемикання, приймати та передавати інформацію статистичного характеру відповідно до інструкцій РДЦ, своєчасне повідомлення РДЦ про всі зміни у складі цього персоналу.

2.3.10. Оперативне подання засобами ОІК і по телефону даних про навантаження об'єктів електромереж напругою 150/110 кВ та електроспоживання (за погодженням переліком), а також даних, що передаються з об'єктів ОСР в ОІК РДЦ (положення комутаційних апаратів, параметри навантаження, напруг, частоти і т.і.).

2.3.11. Включення до складу комісії ОСР з розслідування технологічних порушень у роботі обладнання ОСР представників РДЦ (за згодою).

2.4. Взаємодія ОСР та РДЦ з підготовки диспетчерів ОСР та диспетчерів РДЦ.

2.4.1. Перед допуском до первинної перевірки знань в комісії ОСР на посаду, вперше підготовлені диспетчери ОСР повинні проходити в ДС РДЦ ознайомлення з режимом роботи регіону і співбесіду з керівництвом ДС РДЦ з питань оперативного управління обладнанням, що знаходиться в оперативному управлінні (віданні) ЧД РДЦ. Результати співбесіди оформлюють у відповідному журналі або протоколом довільної форми.

2.4.2. Диспетчери РДЦ та ОСП можуть ознайомлюватись з особливостями роботи електричних мереж ОСР відповідно до програм, складених керівниками ДС РДЦ або ЦДС ОСП, на підставі листа, надісланого технічному керівнику ОСР. ОСР забезпечує необхідні умови для ознайомлення та виділяє для консультацій кваліфікованих фахівців.

2.5. Функції ОСП(РДЦ) та ОСР щодо забезпечення надійної паралельної роботи в складі ОЕС України

2.5.1. В частині взаємовідносин з ОСР з питань підготовки та ведення режимів роботи обладнання ОСР на РДЦ покладаються такі функції:

2.5.1.1. Розгляд і погодження річних і місячних графіків ремонту обладнання, підготовка і забезпечення ремонтних схем для виконання відключення обладнання (згідно з графіком, затвердженим РДЦ), що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.5.1.2. Контроль за веденням автоматизованої добової відомості, її достовірністю.

2.5.1.3. Погодження нормальних, та ремонтних схем мереж напругою 150, 110 кВ, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ (за поданим до РДЦ переліком), та які мають забезпечувати надійність роботи електричних мереж.

2.5.1.4. Проведення розрахунків розподілу потоків активних і реактивних потужностей схем електричних мереж напругою 150, 110 кВ і вище за результатами і даними телевимірів (далі - ТВ) для визначення завантаження обладнання, розроблення графіків напруги в контрольних точках.

2.5.1.5. Видача завдань та обробка даних контрольних вимірів у визначених обсягах.

2.5.1.6. Виконання розрахунків струмів короткого замикання в електричних мережах напругою 150,110 кВ і вище, надання ОСР величин струмів короткого замикання для перевірки обладнання на відповідність значенням струмів короткого замикання.

2.5.1.7. Погодження пропозицій ОСР про приведення фактичних значень струмів короткого замикання у відповідність до номінальних величин обладнання електричних мереж напругою 150, 110 кВ і контроль за їх подальшою реалізацією.

2.5.1.8. Виконання розрахунків сталості транзиту електроенергії по електричних мережах напругою 150, 110 кВ, в перетинах, визначених РДЦ.

2.5.1.9. Виконання розрахунків, розроблення режимних принципів для засобів ПА системного значення, визначення уставок ПА та місць розташування.

2.5.1.10. Виконання необхідних розрахунків, визначення місць розташування пристроїв АЧР, ЧАПВ, САВН, видача завдань ОСР з їх обсягів і настройки, контроль за виконанням цих завдань. Складання та ведення обліку приєднань, підключених до АЧР та САВН.

2.5.1.11. Погодження схем плавки та запобігання ожеледі в електромережах напругою 150, 110 кВ ОСР, що знаходяться в оперативному віданні ЧД РДЦ.

2.5.1.12. Режимне опрацювання заявок на ремонт обладнання і пристроїв ОСР, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.5.1.13. Видача, відповідно до вказівок Міністерства енергетики України і ОСП, завдань ОСР з обсягів обмежень та погодження графіків обмежень електроспоживання та потужності, графіків аварійних відключень та графіків погодинних відключень споживачів електричної енергії. Участь у складанні спеціальних графіків аварійних відключень і координація цієї роботи.

Виконання цих робіт згідно з вимогами Інструкції про складання та застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження енергоспоживання, Інструкції про складання та застосування графіків погодинного відключення електроенергії, та Правил підключення електроустановок споживачів до спеціальної автоматики вимкнення навантаження (в чинних редакціях).

2.5.1.14. Методичне керівництво роботою режимної групи ОСР.

2.5.1.15. Аналіз "вузьких місць" в електричних мережах напругою 150, 110 кВ ОСР, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, розроблення заходів з їх ліквідації, видача відповідних рекомендацій ОСР.

2.5.1.16. Надання до ОСР та ДП "Енергоринок" даних макета 30817 за погодженим регламентом.

2.5.2. У частині взаємовідносин з ОСР(РДЦ) з питань підготовки та ведення режимів роботи обладнання на ОСР покладаються такі функції:

2.5.2.1. Подання до РДЦ на погодження місячних та річних графіків ремонту обладнання, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ (за наданими переліками).

2.5.2.2. Щорічне подання до РДЦ (до 25 січня) річного плану ремонтів (реконструкції, заміни та т.і.) устаткування підстанції та мереж, що знаходиться в оперативному керуванні або відданні ЧД РДЦ та потребують довготривалого відключення обладнання (2 тижні та більше).

2.5.2.3. Подання до РДЦ на погодження нормальних і ремонтних схем електричних з'єднань мереж ОСР напругою 150, 110 кВ щодо обладнання, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, згідно з переліком, погодженим з РДЦ.

2.5.2.4. Подання у визначені РДЦ терміни результатів контрольних вимірів режимів роботи електромереж напругою 150, 110 кВ.

2.5.2.5. Подання до РДЦ паспортних даних та параметрів обладнання, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, допустимих навантажень обладнання за елементами схеми в нормальних та аварійних режимах (на запит).

2.5.2.6. Дотримання передбачених РДЦ щодо АЧР, ЧАПВ, САВН обсягів підключеної потужності, настроювання уставок, а також подання до РДЦ даних про розміщення АЧР, ЧАПВ, САВН на об'єктах ОСР і обсяги підключеної до них потужності за результатами вимірювання.

2.5.2.7. Подання до РДЦ даних про стан та результати випробовування схем плавки ожеледі в електричних мережах напругою 150, 110 кВ, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ.

2.5.2.8. Розроблення та погодження з органами місцевої влади відповідно до вимог нормативно-технічних та розпорядчих документів Міненерговугілля України, ОСР, режимних заходів із забезпечення дотримання граничних значень щодо споживання та значень стосовно обмеження споживання електроенергії і потужності та протиаварійних систем зниження електроспоживання (графіки обмеження, аварійного відключення, погодинних відключень, САВН, АЧР).

2.5.2.9. Подання до РДЦ щомісячних, квартальних та річних звітів за формою 1Б (ТВЕ) "Структура балансу електроенергії та технологічних витрат електроенергії на передачу по електричним мережам 154 - 0,38 кВ" (макет 41971).

2.5.2.10. Контроль за добовим балансом електроенергії ОСР та макетом 30817, коригування складових добового балансу у терміни, встановлені РДЦ.

2.5.2.11. Надання до РДЦ інформації про введення в експлуатацію нових генеруючих потужностей, розташованих на території ліцензованої діяльності ОСР.

2.6. Експлуатація пристроїв РЗ і ПА, встановлених на об'єктах ОСР.

Основним принципом визначення взаємовідносин між ОСП та ОСР, з питань експлуатації пристроїв РЗ та ПА є поділ первинного обладнання і пристроїв РЗ та ПА на групи залежно від оперативного підпорядкування (оперативного управління та відання).

Основною функцією РДЦ у взаємовідносинах з ОСР є визначення та вибір принципів виконання, типів схем, уставок і характеристик пристроїв РЗ та ПА окремих ПЛ-150, 110 кВ, що знаходяться в оперативному віданні ЧД РДЦ, а також узгодження принципів виконання, типів схем, уставок і характеристик тих пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному віданні ЧД РДЦ, але вибір уставок і схем щодо яких здійснює ОСР (перелік цих пристроїв РЗ та ПА складає РДЦ).

2.6.1. У взаємовідносинах з ОСР з питань експлуатації пристроїв РЗ та ПА на ОСП(РДЦ) покладаються такі функції:

2.6.1.1. Визначення схем, уставок, і вибір характеристик пристроїв РЗ та ПА обладнання і електричних мереж 150, 110 кВ ОСР, що знаходяться в оперативному віданні ЧД РДЦ, розрахунок уставок яких, виконує підрозділ РЗ і ПА РДЦ.

2.6.1.2. Погодження схем і уставок пристроїв РЗ та ПА обладнання ОСР, що знаходиться в оперативному віданні ЧД РДЦ, але вибір яких здійснює ОСР. Погодження застосування нових пристроїв РЗ та ПА для цього обладнання.

2.6.1.3. Надання інформації з питань РЗ та ПА обладнання, що знаходиться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ. Розроблення технічних рішень та заходів, спрямованих на підвищення надійності роботи обладнання, що належить ОСП.

2.6.1.4. Розроблення методик та інструкцій з питань експлуатації пристроїв РЗ та ПА системного значення, встановлених в ОСР, надання до ОСР інформації з питань зміни режиму експлуатації РЗ та ПА системного значення на підставі вказівок, оперативно розроблених ОСП з урахуванням вимог ГКД 34.35.604-96 "Техническое обслуживание устройств релейной защиты, противоаварийной автоматики, дистанционного управления и сигнализации электрических станций и подстанций 110 - 750 кВ. Правила" та СОУ-Н ЕЕ 35.514:2007 "Технічне обслуговування мікропроцесорних пристроїв релейного захисту, протиаварійної автоматики, електроавтоматики, дистанційного керування та сигналізації електростанцій і підстанцій від 0,4 кВ до 750 кВ. Правила.

2.6.1.5. Надання до ОСР:

- висновків за результатами аналізу проектів модернізації та реконструкції пристроїв РЗ та ПА стосовно обладнання, що знаходиться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ, розрахунок уставок яких виконує підрозділ РЗ і ПА РДЦ;
- переліку пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному управлінні ЧД ОСР, вибір уставок та схем яких виконує або погоджує РДЦ;

- струмів короткого замикання та реактансів на шинах 150, 110 кВ ПС-330 кВ в режимі максимальних навантажень (за запитом ОСР) для перевірки БММ ОСР та подальшому вибору уставок РЗ персоналом ОСР;
- відомостей і розрахунків, необхідних для визначення місць пошкодження ПЛ напругою 150, 110 кВ (за запитом ОСР), що знаходяться в оперативному підпорядкуванні РДЦ;
- переліків протиаварійних заходів у разі відмов пристроїв РЗ та ПА на обладнанні, що знаходиться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ;
- осцилограм аварійних осцилографів та реєстраторів аварійних подій (за запитом ОСР);
- довідку про неправильні випадки спрацьовування пристроїв РЗ та ПА по регіону щоквартально;
- даних щодо обмежень режимів роботи електричних мереж напругою 150, 110 кВ, необхідних для забезпечення надійної і селективної роботи пристроїв РЗ;
- інформаційних матеріалів, циркулярних листів, керівних документів з питань РЗ та ПА, розроблених підрозділом РЗ та ПА РДЦ.

2.6.1.6. Погодження завдань з реконструкції, впровадження нових, модернізації застарілих пристроїв РЗ та ПА, ПЛ-150, 110 кВ на ПС-330 кВ, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні РДЦ.

2.6.1.7. Погодження схем, графіків технічного обслуговування пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ. Уточнення (у разі необхідності) періодичності та обсягів технічного обслуговування пристроїв РЗ та ПА.

2.6.1.8. Контроль за виконанням ОСР вказівок ОСП, РДЦ, вимог розпорядчих документів, графіків технічного обслуговування пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ.

2.6.1.9. Тематичні перевірки технічного стану пристроїв РЗ та ПА на об'єктах з обладнанням, що знаходиться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ, в тому числі перевірка налаштувань та експлуатації пристроїв ПА (АЧР, ЧАПВ, САВН, СДА тощо) на об'єктах ОСР.

2.6.1.10. Участь у розслідуванні технологічних порушень на об'єктах електроенергетики ОСР внаслідок порушення роботи пристроїв РЗ та ПА системного значення (за згодою).

2.6.2. У взаємовідносинах з РДЦ з питань експлуатації пристроїв РЗ та ПА на ОСР покладаються такі функції:

2.6.2.1. Забезпечення надійної експлуатації пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ, впровадження нових і модернізація застарілих пристроїв РЗ та ПА.

2.6.2.2. Участь у системних випробуваннях, які проводяться ОСП або РДЦ, обробка результатів, одержаних на об'єктах електроенергетики ОСР.

2.6.2.3. Надання до РДЦ:

- графіків технічного обслуговування пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ;
- місячних (форма 1-РЗА) і щорічних (форми 45-,46-енерго) звітів про роботу пристроїв РЗ та ПА. Квартальних та річних звітів про виконання графіків

- технічного обслуговування пристроїв РЗ і ПА системного значення, вимог розпорядчих документів у частині, що стосується підрозділу РЗ і ПА РДЦ;
- параметрів обладнання та ліній електропередачі, необхідних для вибору уставок пристроїв РЗ та ПА (стосовно нових об'єктів та тих, які вводяться в дію після реконструкції, - за 3 місяці до введення в дію);
  - виконавчих схем РЗ та ПА обладнання, що знаходиться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ (на запит);
  - повідомлень РДЦ в триденний термін про зміну (виконання) схем і уставок РЗ та ПА;
  - повідомлень підрозділу РЗ і ПА РДЦ про порушення роботи пристроїв РЗ та ПА, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ (у робочий час - негайно, а в разі помилкового спрацювання пристрою РЗ або ПА у неробочий час - протягом наступного робочого дня);
  - скоригованих карт селективності, альбомів уставок пристроїв РЗ та ПА ПС напругою 150, 110кВ за погодженим переліком - щороку;
  - розрахунків уставок нових пристроїв РЗ та ПА, що підлягають введенню в дію на приєднаннях напругою 110 кВ ПС 330 кВ, трансформаторах і ПЛ напругою 110 кВ, суміжних з обладнанням, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ - на погодження;
  - осцилограм аварійних осцилографів та реєстраторів (за запитом РДЦ);
  - відомостей про виявлені дефекти схем і апаратури РЗ і ПА - щокварталу, у термінових випадках - негайно.

2.7. Перспективний розвиток електричних мереж і видача технічних умов на приєднання електроустановок замовників до електромереж ОСР.

2.7.1. У частині перспективного розвитку електричних мереж і видачі технічних умов на приєднання електроустановок замовників до електромереж ОСР на ОСП(РДЦ) покладаються такі функції:

2.7.1.1. Погодження, в рамках "Єдиного вікна", технічних умов на приєднання генеруючих установок потужністю 1 МВт і більше, електроустановок замовника потужністю 5 МВт і більше, а також у разі якщо для приєднання електроустановок замовника необхідно здійснити будівництво, реконструкцію чи технічне переоснащення електричних мереж на ступені напруги 150, 110 кВ або якщо за розрахунками електропередавальної організації точка забезпечення потужності розташована в мережах ліцензіата з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами (в тому числі генеруючих потужностей усіх типів).

Технічні умови надаються на розгляд до ОСП разом з заявою про приєднання та документами, які додаються до неї згідно з Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж.

2.7.1.2. Погодження параметрів обладнання, схем вмикання новозбудованих об'єктів мережі 150, 110 кВ (ПС, ПЛ 150, 110 кВ).

2.7.1.3. Погодження технічних завдань на проектування, проектної документації в частині питань змін і розвитку схем основної електричної мережі напругою 150, 110 кВ, схем розподільчих установок об'єктів електроенергетики ОСР напругою 150, 110 кВ.

2.7.1.4. Погодження інвестиційної програми ОСР.

2.7.1.5. Погодження, в рамках "Єдиного вікна", техніко економічних обґрунтувань (ТЕО).

2.7.1.6. Погодження передпроектних робіт, Схеми перспективного розвитку розподільних мереж напругою 35-150 кВ ОСР, Схем перспективного розвитку енергорайонів/енерговузлів, схем видачі потужності електростанцій (1 МВт та більше), що приєднуються до електромереж ОСР та технічних завдань на їх розробку.

2.7.1.7. Погодження Планів розвитку системи розподілу ОСР.

2.7.1.8. Аналіз та систематизація інформації щодо приєднаної потужності та резервів дозволеної потужності за усіма трансформаторними підстанціями на території ліцензованої діяльності ОСР до її оприлюднення на веб-сайті ОСР.

2.7.1.9. Надання на розгляд та погодження до ОСР, за потреби, технічних умов на приєднання, розроблених та виданих ОСР (у випадках, обумовлених Правилами приєднань електроустановок), погодження передпроектних робіт, ТЕО у частині модернізації, автоматизації, реконструкції та переоснащення електромереж та енергооб'єктів регіону, режим роботи яких впливає на надійність електропостачання споживачів ОСР та (або) обладнання яких перебуває в оперативному управлінні чи віданні ЧД ОСР.

2.7.1.10. Аналіз перспективних режимів роботи електричних мереж ОСР з розподілу перетоків потужності, рівнів напруги, значень струмів короткого замикання і видача відповідних рекомендацій ОСР.

2.7.1.11. Видача, в рамках "Єдиного вікна", технічних умов на приєднання електроустановок ОСР до електроустановок магістральних електричних мереж регіону ОЕС України.

2.7.1.12. Аналіз "вузьких місць" в електричних мережах напругою 150, 110 кВ ОСР, що знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, видача відповідних рекомендацій щодо їх усунення.

2.7.2. В частині перспективного розвитку електричних мереж і видачі технічних умов на приєднання електроустановок замовників до електромереж ОСР, на ОСР покладаються такі функції:

2.7.2.1. Взаємодія з РДЦ у разі модернізації, заміни і введення нового обладнання, управління, моніторингу пристроїв РЗ і ПА, ЗДТУ, які передаються в оперативне управління чи відання ЧД РДЦ.

2.7.2.2. Подання, в рамках "Єдиного вікна", технічних умов на приєднання електроустановок замовника потужністю 5 МВт і більше, а також у разі якщо для приєднання електроустановок замовника необхідно здійснити будівництво, реконструкцію чи технічне переоснащення електричних мереж на ступені напруги 110-150 кВ або якщо за розрахунками електропередавальної організації точка забезпечення потужності розташована в мережах ліцензіата з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами (в тому числі генеруючих потужностей усіх типів).

2.7.2.3. Подання до РДЦ за 2 місяці до введення в експлуатацію: для ПС 150, 110 кВ і вище - параметрів обладнання, схему вмикання; для ПЛ 150, 110 кВ - параметри знов побудованих ліній.

2.7.2.4. При формуванні проектів ТУ для генерації, ОСР повинен керуватись «Стандартом ОСП для ВЕС та СЕС», як документа, що описує та деталізує технічні вимоги вказані в КСП та КСР.

2.7.2.5. Подання до РДЦ щоквартального (до 20 числа наступного місяця за звітним кварталом) та щорічного (до 31 січня наступного року за звітним) звітів, а саме:

1. про видані, реалізовані та діючі (що не були реалізовані) технічні умови ОСР на приєднання електроустановок замовників потужністю менше ніж 1 МВт, про фактичні навантаження джерел живлення для літнього та зимового дня минулого року з прив'язкою до джерел живлення напругою 150, 110 кВ, за встановленими формами;

2. для генеруючих установок (ВЕС, СЕС тощо) - про видані технічні умови ОСР, встановлену потужність діючих електростанцій, потужність за реалізованими технічними умовами з прив'язкою до джерел живлення напругою 150, 110 кВ, за встановленими формами;

3. про стан реалізації технічних умов ОСР потужністю від 1 МВт до 10 МВт.

2.7.2.6. Подання на погодження до РДЦ технічних завдань на проектування, проектної документації в частині питань змін і розвитку схем основної електричної мережі напругою 150, 110 кВ, схем розподільчих установок об'єктів електроенергетики ОСР напругою 150, 110 кВ.

2.7.2.7. Подання на погодження до РДЦ інвестиційної програми.

2.7.2.8. Подання на погодження, в рамках "Єдиного вікна" техніко економічних обґрунтувань ТЕО.

2.7.2.9. Подання на погодження передпроектних робіт, Схем перспективного розвитку розподільних мереж напругою 35-150 кВ, Схем перспективного розвитку енергорайонів/енерговузлів, схем видачі потужності електростанціями(1 МВт та більше), що приєднуються до електромереж ОСР та технічних завдань на їх розробку.

2.7.2.10. Подання на погодження Планів розвитку системи розподілу ОСР.

2.7.2.11. Підготовка і подання в ОСП в термін до 1 лютого кожного року передбаченої "Порядком підготовки Системним оператором плану розвитку системи передачі на наступні 10 років" інформації відповідно до розроблених і оприлюднених на сайті ОСП форм.

2.7.2.12. Передача до РДЦ на запит інформації щодо приєднаної потужності та резервів дозволеної потужності за усіма трансформаторними підстанціями на території ліцензованої діяльності ОСР.

2.7.2.13. Погодження технічних умов на приєднання електроустановок ОСР до електроустановок магістральних електричних мереж регіону ОЕС України, розроблених та виданих ОСП в рамках "Єдиного вікна".

2.7.2.14. Погодження, за потреби, передпроектних робіт, ТЕО у частині модернізації, автоматизації, реконструкції та переоснащення електромереж та енергооб'єктів регіону, режим роботи яких впливає на надійність електропостачання споживачів ОСР та (або) обладнання яких перебуває в оперативному управлінні чи віданні ЧД ОСР.

2.7.2.15. Надання до РДЦ копій (в електронному вигляді) підписаних сторонами технічних умов, що погоджуються ОСП (РДЦ) в рамках "Єдиного вікна".

2.7.2.16. Надання в РДЦ копії підписаних сторонами технічних умов (в електронному вигляді) на приєднання електроустановок власних потреб виробників електроенергії з альтернативних джерел енергії до мереж ОСР.

2.8. Експлуатація ЗДТУ ОСР.

Енергооб'єкти ОСП і ОСР повинні бути оснащені ЗДТУ відповідно до РД 34.48.151 "Нормы технологического проектирования диспетчерских пунктов и узлов СДТУ энергосистем" та інших чинних НД. Експлуатація ЗДТУ повинна забезпечувати постійне їх функціонування і готовність до дії з передавання інформації з установленою якістю в нормальних режимах ОЕС України, а також у випадку технологічних порушень ОЕС України.

Основною функцією ОСП в питаннях експлуатації засобів диспетчерського і технологічного управління ОСР є погодження пристроїв ЗДТУ, які знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, а також вибір окремих каналів для організації зв'язку, які знаходяться в оперативному віданні ЧД РДЦ.

2.8.1. В частині експлуатації ЗДТУ на ОСП покладаються такі функції:

2.8.1.1. Методичне керівництво підрозділами ЗДТУ ОСР стосовно проведення планово-експлуатаційних вимірів та випробувань, профілактичних робіт на лініях зв'язку, системах передачі та каналах, через які організована передача інформації в ОСП та РДЦ відповідно до складеного графіка.

2.8.1.2. Оперативно-технологічне управління засобами зв'язку та телемеханіки, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні (оперативному управлінні або віданні) ЧД РДЦ.

2.8.1.3. Оперативне обслуговування ЗДТУ, що розташовані на об'єктах ОСП і знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ. До оперативного обслуговування належать такі заходи: систематичний контроль за роботою апаратури, каналів зв'язку і телемеханіки та іншого обладнання; своєчасна організація обхідних і резервних каналів зв'язку замість пошкоджених або виведених з експлуатації; оперативне управління ліквідацією несправностей каналів зв'язку і апаратури; виведення обладнання, каналів зв'язку або пристроїв телемеханіки з експлуатації для виконання планово-попереджувальних робіт.

2.8.1.4. Організація, керівництво і, в разі необхідності, безпосередня участь у виконанні робіт з усунення пошкоджень і відновлення ЗДТУ загальносистемного значення.

2.8.1.5. Контроль стану ЗДТУ загальносистемного значення, виконання правил технічної експлуатації, вимог заводських і виробничих інструкцій з обслуговування ЗДТУ.

2.8.1.6. Спільно з персоналом ОСР:

- контроль за якістю і ходом будівництва нових і після капітального ремонту діючих ЗДТУ загальносистемного значення;
- прийняття в оперативне і технічне обслуговування ЗДТУ загальносистемного значення після капітального та поточного ремонту.

2.8.1.7. Розгляд пропозицій ОСР щодо модернізації, впровадження нової техніки та проектних розробок з реконструкції ЗДТУ в загальносистемній мережі, їх погодження і контроль реалізації.

2.8.1.8. Розроблення і видача ОСР річних графіків експлуатаційних вимірювань, випробувань, планово-попереджувальних ремонтних робіт на ЗДТУ загальносистемного значення, що знаходяться на балансі ОСП і проходять через вузол зв'язку ОСР.

2.8.1.9. Погодження розроблених ОСР графіків експлуатаційних вимірювань, випробувань, планово-попереджувальних ремонтів засобів зв'язку та телемеханіки загальносистемного значення, через які організована передача інформації для ОСП(РДЦ).

2.8.1.10. Складання єдиного плану частот на каналах високочастотного зв'язку та телемеханіки, РЗ та ПА, які організовані по ПЛ напругою 150, 110 кВ та мережах радіозв'язку на території ОСП. видача частот для організації таких каналів в ОСР.

2.8.1.11. Проведення єдиної технічної політики Міненерговугілля України і ОСП з питань експлуатації ЗДТУ.

2.8.2. У частині експлуатації ЗДТУ на ОСР покладаються такі функції:

2.8.2.1. Забезпечення каналами радіозв'язку, телефонною мережею та системою передачі інформації, що проходять через вузли зв'язку ОСР і використовуються ОСП(РДЦ) для диспетчерського і технологічного управління.

2.8.2.2. Оперативне обслуговування ЗДТУ, що розташовані на об'єктах ОСР і знаходяться в оперативному управлінні або віданні ЧД РДЦ, відповідно до погоджених графіків.

2.8.2.3. Забезпечення експлуатації засобів зв'язку та телемеханіки загальносистемного значення, що розташовані на об'єктах ОСР і знаходяться на балансі ОСП.

2.8.2.4. Подання заявок в РДЦ на виведення з експлуатації ЗДТУ, через які організована передача інформації для ОСП(РДЦ) та Міненерговугілля України, для проведення планово-профілактичних робіт.

2.8.2.5. Подання в ОСП актів розслідування технологічних порушень в роботі ЗДТУ загальносистемного значення.

2.8.2.6. Подання в ОСП пропозицій щодо підвищення надійності роботи ЗДТУ загальносистемного значення.

2.8.2.7. Подання до ОСП на погодження графіків проведення експлуатаційних вимірювань, випробувань та планово-профілактичних робіт на каналах зв'язку і телемеханіки загальносистемного значення, через які передається інформація для ОСП, на обладнанні і пристроях РЗ і ПА, ЗДТУ, які використовують як середовище передачі інформації лініями зв'язку ОСП.

2.8.2.8. Подання оперативної інформації про хід ліквідації пошкоджень на ЗДТУ, що знаходяться в оперативному підпорядкуванні ЧД РДЦ.

2.9. Експлуатація та використання засобів обчислювальної техніки, встановленої на об'єктах електроенергетики ОСР.

2.9.1. У взаємовідносинах з ОСР з питань експлуатації і використання засобів обчислювальної техніки на ОСП покладаються такі функції:

2.9.1.1. Проведення єдиної технічної політики Міненерговугілля України та ОСП в частині використання та розвитку програмно-технічних засобів в ОДУ.

2.9.1.2. Передача ОСР необхідних інструктивних матеріалів щодо системи збору та обробки інформації, введення в дію яких здійснюється ОСП.

2.9.1.3. Надання до програмно-технічного комплексу ОСР погодженої інформації (оперативно-диспетчерської, ДП "Енергоринок" тощо), необхідної для управління виробництвом.

2.9.1.4. Організація оперативної взаємодії з персоналом ОСР, відповідальним за супроводження та експлуатацію програмно-апаратних заходів обчислювальної техніки, з питань забезпечення обміну інформацією з ОСП.

2.9.1.5. Розгляд заявок на виведення в ремонт програмно-технічних засобів ОІК АСДУ, комп'ютерних мереж та інших засобів, що забезпечують видачу оперативної інформації на рівень ОСП(РДЦ) і знаходиться в оперативному віданні ЧД РДЦ.

2.9.2. У взаємовідносинах з ОСП з питань експлуатації і використання засобів обчислювальної техніки на ОСР покладаються такі функції:

2.9.2.1. Організація збирання, передавання до програмно-технічного комплексу ОСП, ОІК АСДУ РДЦ, даних ТВ та ТС, погодженої інформації (оперативно-диспетчерської, технологічної, тощо), необхідної для функціонування ОІК АСДУ РДЦ, управління виробництвом, функціонування ДП "Енергоринок", включаючи передачу інформації по каналах телеметрії та міжмашинного обміну, в тому числі ТВ та ТС від електричних станцій будь якого типу (СЕС, ВЕС, тощо) приєднаних до електричних мереж ОСР, в обсягах погоджених з ОСП(РДЦ).

2.9.2.2. Оперативна взаємодія з персоналом ОСП, відповідальним за супроводження та експлуатацію програмно-апаратних засобів обчислювальної техніки, з питань забезпечення обміну інформацією з ОСР.

2.9.2.3. Надання у встановлений термін у погоджених обсягах інформації, необхідної для формування звітних показників роботи ОСП в умовах аварійних і планових ремонтів каналів зв'язку, засобів міжмашинного обміну інформацією чи у разі відсутності на об'єктах електроенергетики ОСР автоматичних пристроїв реєстрації та дистанційного одержання інформації.

2.9.2.4. Подання заявок в РДЦ на виведення в ремонт (профілактику) програмно-технічних засобів, що забезпечують видачу оперативної інформації на рівень ОСП(РДЦ) і перебувають в оперативному віданні ЧД РДЦ.

2.9.2.5. Узгодження з ОСП протоколів про обсяги обміну з телекомунікаційних мереж інформацією, забезпечення транзиту оперативно-диспетчерської та технологічної інформації.

3. На основі даного типового положення складається Положення про ОТВ з між ОСП (РДЦ) та ОСР, у відповідності з схемою ОДУ ОЕС України.

4. За погодженням сторін дозволяється вносити зміни та доповнення в Положення, за умови, що вони не будуть суперечити Кодексу системи передачі, іншим нормативним документам.

Додатки.

Додаток 1. Структура ОДУ режимом роботи мереж ОСР у складі ОЕС України (відокремленої частини ОЕС України) *(в Типовому положенні не наведений)*.

Додаток 2. Перелік інструкцій і положень щодо ОДУ роботою мереж ОСР у складі ОЕС України, які РДЦ надсилає в ОСР *(в Типовому положенні не наведений)*.

Підписи керівників служб або підрозділів кожної із Сторін, визначені керівниками Сторін:

_____
(П. І. Б.)

_____
(підпис)